

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

	Приложения	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Приходи	3	4 136	3 855
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно	4	142	102
Промени в запасите от продукция и незавършено производство		(343)	(120)
Възстановена/(Начислена) обезценка на вземания	15	79	(46)
Разходи за суровини и материали	5	(2 269)	(2 269)
Разходи за външни услуги	6	(286)	(343)
Разходи за персонала	7	(1 083)	(1 089)
Разходи за амортизация	10	(133)	(219)
Други разходи за дейността, нетно	8	(46)	(30)
Печалба/(Загуба) от оперативна дейност		197	(159)
Финансови разходи		(14)	(20)
Финансови приходи		1	-
Финансови (разходи)/приходи, нетно	9	(13)	(20)
Печалба/(Загуба) преди данък върху печалбата		184	(179)
(Разход за)/Икономия от данък върху печалбата	10	(18)	18
Печалба/(Загуба) за годината		166	(161)
Други компоненти на всеобхватния доход:			
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Печалба от преценка на имоти, машини и оборудване		88	-
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи		5	(7)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	11	(9)	-
		84	(7)
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
		-	-
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		84	(7)
Общо всеобхватен доход за периода		250	(168)
Нетна печалба/(загуба) на акция в лева	16	0.10	(0.10)

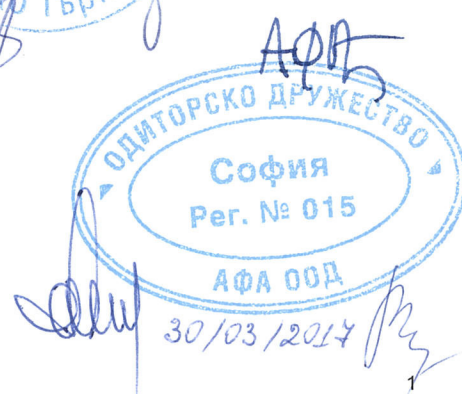
Приложенията на страници от 5 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Емануил Цветков

Гл. счетоводител (Съставител):

Радостина Косева- Михова

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 към 31 декември 2016 година

	Приложения	31 декември 2016 BGN'000	31 декември 2015 BGN'000
АКТИВ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	12	2 960	2 937
Инвестиции на разположение и за продажба	13	15	15
		<u>2 975</u>	<u>2 952</u>
Текущи активи			
Материални запаси	14	1 228	1 768
Търговски вземания и предоставени аванси	15	451	422
Вземания от свързани предприятия	28	739	203
Други вземания и предплатени разходи	16	45	24
Парични средства и парични еквиваленти	17	174	10
		<u>2 637</u>	<u>2 427</u>
ОБЩО АКТИВИ		<u>5 612</u>	<u>5 379</u>
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал		1 691	1 691
Резерви		2 417	2 338
Неразпределена печалба		915	744
	18	<u>5 023</u>	<u>4 773</u>
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Пасиви по отсрочени данъци	19	212	193
Задължения към персонала при пенсиониране	20	98	110
Задължение по финансов лизинг	21	32	-
		<u>342</u>	<u>303</u>
Текущи задължения			
Търговски задължения	22	123	90
Краткосрочни банкови заеми	23	-	70
Краткосрочни задължения към свързани лица	28	1	50
Задължения към персонала и за социално осигуряване	24	95	72
Други текущи задължения	25	28	21
		<u>247</u>	<u>303</u>
ОБЩО ПАСИВИ		<u>589</u>	<u>606</u>
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		<u>5 612</u>	<u>5 379</u>

Приложенията на страници от 5 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 63 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан на 30 март 2017 година от:

Изпълнителен директор:

Емануил Цветков

Гл. счетоводител (Съставител):

Радостина Косева- Михова

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

Приложения	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	4 743	4 944
Плащания на доставчици	(2 924)	(3 184)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване	(1 062)	(1 101)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)	(262)	(287)
Платени данъци върху печалбата	(3)	(12)
Възстановени данъци върху печалбата	6	15
Платени лихви и банкови такси по заеми за оборотни средства	(17)	(28)
Други (плащания)/постъпления, нетно	(2)	(19)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	479	328
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупки на имоти, машини и оборудване	(193)	(18)
Постъпления от продажба на имоти, машини и оборудване	9	-
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност	(184)	(18)
Парични потоци от финансова дейност		
(Намаление)/увеличение на банков овъдрафт	(70)	(193)
Постъпления от краткосрочни заеми от свързани лица	-	100
Изплащане на краткосрочни заеми от свързани лица	(49)	(200)
Получени дивиденди	1	-
Плащания по финансов лизинг	(13)	(12)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(131)	(305)
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти	164	5
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	10	5
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	174	10

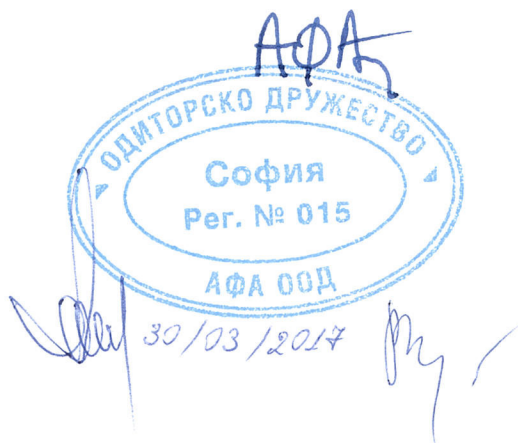
Приложенията на страници от 5 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Емануил Цветков

Гл. счетоводител (съставител):

Радостина Косева- Михова

МОМИНА КРЕПОСТ АД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

Приложения	Основен акционерен капитал	Премиен резерв	Законови резерви	Преоценъчен резерв - имоти, машини и оборудване	Допълнителни резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари 2015 година	1 691	10	188	1 378	762	912	4 941
Промени в собствения капитал за 2015 година							
Разпределение на печалбата за резерви	-	-	-	-	-	-	-
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.	-	-	-	-	-	(168)	(168)
* загуба за годината	-	-	-	-	-	(161)	(161)
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	-	-	(7)	(7)
Салдо на 31 декември 2015 година	1 691	10	188	1 378	762	744	4 773
Промени в собствения капитал за 2016 година							
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.	-	-	-	79	-	171	250
* нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	166	166
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	79	-	5	84
Салдо на 31 декември 2016 година	1 691	10	188	1 457	762	915	5 023

Приложенията на страници от 5 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Емануил Цветков

Гл. счетоводител (съставител):

Радостина Косева- Михова

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ	36
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	36
5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	37
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	38
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	38
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	38
9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ, НЕТНО	39
10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	39
11. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ	40
12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	40
13. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	43
14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	43
15. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ	44
16. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	46
17. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	46
18. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	47
19. ПАСИВИ ПО ОТСТРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	48
20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	49
21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	51
22. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	52
23. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	52
24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	52
25. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	53
26. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	53
27. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	55
28. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	61

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Момина крепост АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. В. Търново, ул. “Магистрална” 23. Съдебната регистрация на дружеството е от 30.08.1991 г., решение N 3426/ 1991 г. на Великотърновски окръжен съд като едноличното акционерно дружество “Момина крепост”.

Преобразуването на “Момина крепост” ЕАД в акционерно дружество “Момина крепост” АД е вписано по ф.д. № 3426/91 с решение на ВтОС от 25.04.1997 г. като резултат от раздържавяването на предприятието при масовата приватизация.

1.1. Собственост и управление

Момина крепост АД (Дружеството) е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа. С решение № 20080808154521 от 08.08.2008 г. е вписано в Търговския регистър увеличение на капитала от 282 х. лв. на 1,691 х. лв., чрез издаване на нови 1,409 х. броя безналични поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 (един) лев всяка една. Увеличението на капитала е извършено със собствени средства (бонус акции).

Към 31.12.2016 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Софарма АД	93.54
Други юридически лица	0.01
Физически лица	6.45

Момина крепост АД има едностепенна система на управление.

Ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите се състои от трима членове както следва:

Минко Минков	Председател от 23.06.2016 г. (член до 23.06.2016 г.)
д.и.н. Огнян Донев	Председател до 23.06.2016 г.
Емануил Цветков	Член от 23.06.2016 г.
Стоян Гаров	Член от 23.06.2016 г.
Румян Цонев	Член до 23.06.2016 г.

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Емануил Цветков.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите по отношение на осъществяване на процеса на финансовото отчитане. Членовете на одитния комитет изпълняват функции на лица натоварени с общо управление.

Членове на одитния комитет са:

Цветелина Станимирова – председател;

Михаела Толина – член;

Савина Михайлова – член.

Към 31.12.2016 г. списъчният състав на персонала в дружеството е 100 работници и служители (към 31.12.2015 г.: 114).

1.2.Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство и търговия на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба;
- производство и търговия на пластмасови изделия за бита и промишлеността.

1.3.Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2014 – 2016 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2014 година	2015 година	2016 година
БВП в млн. лева *	83,634	88,571	91,873*
Реален растеж на БВП **	1.3%	3.6%	3.4%*
Инфлация в края на годината	-2.0%	-0.9%	-0.5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.47	1.76	1.77
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.59	1.80	1.86
Безработица (в края на годината) *	0.02	0.01	0.00
Основен лихвен процент в края на годината	10.7%	10.0%	8.0%

**Прогноза на БНБ за 2016 г., източник: БНБ*

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Момина крепост АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2016 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК). *Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;*
- МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.). *Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третираят като намаление на разходите за стаж като се разпределят за периода на трудов стаж когато те са обвързани с годините на трудов стаж на лицето, а се приспадат от разходите за стаж за периода на полагане на труда, когато вноските не са обвързани със стажа;*
- Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.). *Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени*

към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно) придобиване на права” и „пазарно условие” и са добавени „условие на изпълнението” и „условие на услугата” (МСФО 2); б) уточнение за третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал) и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО 9, МСС 39 и МСС 37); в) изискване за оповестяване на преценките и критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38); д) уточнение относно дружество предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24);

- Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м. септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: 1) допълнителни пояснения, че едно дружество може да рекласифицира активи „държани за продажба” към активи „държани за разпределение към собствениците” (и обратно) и това не третира като промяна на първоначалния план на освобождаване, както и на датата на класификацията по реда на МСФО 5; 2) допълнителни насоки за разяснение дали един договор за обслужване относно един напълно отписан трансфериран финансов актив представлява по същество продължаващ ангажимент при трансфера за целите на определяне обхвата на необходимите оповестявания; както и разяснение относно приложимостта на изискванията за оповестяване на нетирането на финансови активи и пасиви в съкратени междинни финансови отчети (МСФО 7); 3) уточнение относно

изискването в стандарта, че висококачествените корпоративни облигации използвани, които се използват при определянето на дисконтовия фактор за доходите след напускане следва да бъдат деноминирани в същата валута, в която се изплащат и доходите на съответните наети лица, т.е. дълбочината на пазара трябва да се изследва на ниво валута (МСС 19); и 4) пояснение на израза-изискване „на друго място в междинния финансов отчет”, т.е., че това означава както представянето на информацията в кое и да е място в междинния финансов отчет, но и представянето на друго място в цялостната междинна отчетност (доклади), вкл. междинни доклади на ръководството, стига да е налице кръстосана референция между междинния финансов отчет и мястото, където е включено оповестяването (МСС 34);

- МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК). *С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети;*
- МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК). *Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното (ДМА) в индустриалното производство;*
- МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК). *Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);*

- МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК). *Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;*
- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно изключения при консолидация от инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – приети от ЕК). *Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация – основно за: 1) дали и как едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност, когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица или поддържащи услуги на самото инвестиционно дружество; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10; 3) дали едно не-инвестиционно дружество трябва да прилага отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества.*

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2016 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството, с изключение на възможните ефекти, които биха могли да възникнат от прилагането на:

- МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК). *Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от*

договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажменти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Предположението е, че въвеждането на този стандарт може да доведе до следните промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди;

- МСФО 15 Приходи по договори с клиенти – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК). Тези пояснения са свързани с (а) идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) идентифициране дали дружество е

принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) трансфера на лицензии. Също така тази промяна дава и облекчения при преминаването към новия стандарт.

- МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК). *Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) от промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности, и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно.*
- КРМСФО 22 (променен) – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК). *Това разяснение се отнася за отчитането на трансакции или части от трансакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби) и те се третира за немонетарни. При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на трансакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на трансакцията се определя за всяко отделно плащане.*

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари

2016 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК). *Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането.*

Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагащи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба“. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапи, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкрystalизирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапи са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно - при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент.;

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК). Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;*
- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период). Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно*

дружество. С нея основно се пояснява, че при транзакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато транзакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;

- МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достовърно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга - МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизинга при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществена промяна в при текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на практиката; б) При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията;
- МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не приет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби. Тази промяна пояснява отсрочените данъци при случаите, когато актив се оценява по справедлива стойност и оценката по справедлива стойност е по-ниска от данъчната база. Уточнението включва: а) временни разлики възникват независимо дали балансовата стойност на актива по-ниска от данъчната му основа; б) съответното предприятие би трябвало да прецени при определянето на своите бъдещи данъчни печалби дали би могло да

припада по-голяма сума от балансовата стойност на актива или не; в) ако според данъчното законодателство има ограничения за използването на данъчни печалби, срещу които може да се възстановяват определени отсрочени данъчни активи, то прегледът и оценката на възстановяването на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид; и г) намаленията за данъчни цели, в резултат от обратното проявление на отсрочени данъчни активи, се изключват от прогнозата на бъдещите данъчни печалби, използвани за оценка на възстановимостта на тези активи;

- МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК). Тези пояснения уточняват следното: (а) третирането на условията, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези транзакции да се класифицират, така както щяха да се отчетат без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на транзакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал;
- Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяването по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните

участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата, който избор може да бъде правен на база индивидуална инвестиция, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28);

- МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК). *Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер към и от категория „инвестиционни имоти“. Още по-специално, когато обектът на трансфер са сгради в строеж при смяна на употребата им. Такива трансфери са възможни и позволени, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти – тогава се приема, че са налице доказателства за смяната на употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.*

Финансовият отчет на дружеството е изготвен на база на историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването, които са оценени по преоценена стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третират в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) като текущи приходи и разходи към “други доходи/(загуби) от дейността”, нетно.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Получени лихви по разплащателни сметки се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) към “други доходи/(загуби) от дейността”, нетно.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО и концептуалната рамка към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, лихви по финансов лизинг.

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по:

- преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка за земи, сгради и машини и оборудване;
- по себестойност намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка за останалите дълготрайни материални активи (стопански инвентар, транспортни средства и други).

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, сградите и машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка, а за стопански инвентар, транспортни средства и други – модела на себестойността – цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, сградите и машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Такава цялостна преоценка е извършена с помощта на независим лицензиран оценител към 31.12.2016 г. (Приложение № 2.22).

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 30-80 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- транспортни средства – 4-17 г.;
- стопански инвентар – 7-11 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се

третира като намаление на този резерв и се представя в други компоненти в отчета за всеобхватния доход, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода). Частта от “преоценъчния резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към “неразпределена печалба”.

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 3 - 7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

2.8. Инвестиции на разположение и за продажба

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите във финансови активи на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции, са акции в дружества (малцинствено участие) и са оценени и представени по себестойност, тъй като не се търгуват на активен пазар и за тях няма

котировки на пазарни цени, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) към статия финансови разходи.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на датата на търгуване на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

2.9. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормален капацитет.

При нормални условия на производство и реализация, нормалният производствен капацитет се определя от достигнатото средно производство за пет години назад, като се взема предвид загубата на капацитет в резултат на планирана поддръжка, освен ако не се наблюдават събития и факти през текущата година, които да налагат преразглеждането на така определения капацитет, за да се осигури неговото адекватно адаптиране спрямо наблюдаваните тенденции на развитие на бизнеса на дружеството.

Избраната от дружеството база за разпределението на преките производствени разходи по продукти е плановата себестойност на произведената продукция на база на конкретни коефициенти за различните разходи по вид, формирани на базата на плановата работна ставка на ниво артикул.

При недостигане на нормалния производствен капацитет, сумата на постоянните общопроизводствени разходи, която се включва в преките производствени разходи е равна на относителния дял на действително постигнатия капацитет. Разликата до общата сума на отчетените постоянни общопроизводствени разходи се признава като текущ разход и се отнася директно за сметка на финансовия резултат.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.10. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи за дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

2.11. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото

той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.12. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.13. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за доходите като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен ако и за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на финансовия отчет.

2.14. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществена част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за доходите като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.15. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно

осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на дружеството при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на 1 % от нетната печалба на дружеството.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Основно задължение на дружеството в качеството му на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2015г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановите с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.16. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.17. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен”**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Премийният резерв е формиран от разликата между номиналната и емисионната цена на акция при увеличение на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка. Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на дружеството само след прехвърлянето му към компонента ”неразпределената печалба”.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

2.18. Финансови инструменти

2.18.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “кредити и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при

краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансово състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване, тъй като са инвестиции в капиталана дружества от затворен тип, които не се котират на борсови пазари, поради което е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки и/или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Притежаваните инвестиции във финансови активи на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на финансовия отчет дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.18.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.19. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2016 г. е 10% (2015 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда към края на всеки отчетен период и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2016 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2017 г., която е в размер на 10% (31.12.2015 г.: 10%).

2.20. Нетна печалба/(загуба) на акция

Нетна печалба/(загуба) на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

2.21. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство, а именно- производство на медицински изделия и производство на брасови изделия.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва като основен измерител brutния марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотнесими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) приходите - от продажби на продукция; б) разходите - за основни суровини и материали, за амортизации, и за възнаграждения на персонал; в) активите - материални запаси и търговски вземания; и г) пасивите – търговски задължения и задължения към персонала. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява задълженията по привлечени финансови средства и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „Общи на ниво предприятие”. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута, привлечени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните отчети по закон.

2.22. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.22.1. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки финансов отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) като загуба от обезценка.

След 180 дни закъснение се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него(тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100%. (Приложения № 15).

За 2016 г. отчетената обезценка на вземания няма. (2015 г.: 46 х.лв.) (Приложение №8)

2.22.2. Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализуема стойност.

За 2016 г. отчетената обезценка на материални запаси е 16 х.лв. (2015 г.: 3 х.лв.) (Приложение №8)

2.22.3. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор. (Приложение № 20).

2.22.4. Преоценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2016 г. е извършен цялостен преглед за настъпилите ценови промени в справедлива стойност на дълготрайните материални активи на дружеството, както и на тяхното физическо и техническо състояние, начина на експлоатация и остатъчен полезен живот. Съответно, направена е преоценка, тъй като към тази дата завършва приетият по политика петгодишен период за тяхната преоценка. Прегледът и преоценката са изпълнени с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители.

Лицензираните оценители са изработили и тест на чувствителност на предложените от тях оценки на справедлива стойност, определени при различните оценъчни методи, съобразно разумно възможните промени на основните допускания, и коментар на получените девиации.

Ръководството е направило подробен анализ на докладите на лицензираните оценители, вкл. тестовете за чувствителност. В резултат на това е отчетена преоценка и е признат преоценен резерв в размер на 88 х.лв. (Приложение № 12).

Дружеството е приело да не преоценява следните групи активи: а) напълно амортизирани активи, придобити до 31.12.2001 г., доколкото при тях евентуалните допълнителни разходи за амортизация вече се компенсират от повишените разходи за поддръжка; б) компютри и стандартна компютърна техника, офис оборудване и стопански инвентар – доколкото при тях се наблюдава обичайна тенденция за значителни намаления на текущите им пазарни цени за кратки срокове спрямо очаквания срок за тяхната вътрешна експлоатация от дружеството; в) активи, придобити през 2016 г. – доколкото цената на придобиване за тези активи е близка до справедливата им стойност; и г) активи от всички групи (с изключение на имоти), при които анализите на ефектите от оценката показват, че те не са резултат на настъпили ценови и пазарни промени през периода в стойностите на тези активи, а произтичат от различията в допусканията за полезния живот.

2.23. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се (ежегодна) база – определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се (периодична) база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както

определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва трите допустими подхода - *разходния, пазарния и приходния подход*, , като най-често използваните оценъчни техники са метод на пазарните аналози и метод на амортизируема възстановителна стойност.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на дружеството се прави от отговорното лице общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и се предлага за одобрение пред изпълнителния директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това изрично се консултира с външни оценители. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на независимите одитори на дружеството.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност на, дружеството групира съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

3. ПРИХОДИ

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Вътрешен пазар	3,092	3,230
Износ	1,044	625
	4,136	3,855

Продажби по продукти – вътрешен пазар

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Бласови изделия	1,247	1,096
Спринцовки	832	941
Хирургически облекла	497	569
Системи, сонди, катетри	318	386
Игли	134	182
Уринаторни торби	64	56
	3,092	3,230

Продажби по продукти – износ

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Спринцовки	928	565
Уринаторни торби	60	47
Бласови изделия	49	6
Системи, сонди, катетри	5	1
Игли	2	6
	1,044	625

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на материали	1	15
Отчетна стойност на продадени материали	(1)	(23)
Загуба от продажба на материали	-	(8)
Приходи от продажба на стоки	199	225
Отчетна стойност на продадени стоки	(172)	(190)
Печалба от продажба на стоки	27	35
Приходи от продажба на ДМА	9	-
Отчетна стойност на продадени ДМА	(3)	-
Печалба от продажба на ДМА	6	-
Нетни (загуби)/ печалби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(3)	2
Приходи от услуги	70	63
Финансиране за електроенергия	23	-
Други доходи	19	10
	142	102

Финансирането за електроенергия представлява получена помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници и се отнася за ценови период обхващащ 2016 година, за които дружеството е кандидатствало по Наредбата за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници. (Приложение № 16).

Приходите от услуги включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Наеми	40	33
Транспортни	12	14
Други	18	16
	70	63

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	1,779	1,776
Електроенергия	332	300
Горива и смазочни материали	87	104
Спомагателни материали	27	33
Резервни части и технически материали	16	22
Вода	15	18
Други	13	16
	2,269	2,269

Разходите за основни материали включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Полипропилен, полиетилен, полистирол, полиамид, PVC, добавка за ПЕНН, вкл.млян и прегранулиран материал	923	868
Игли	238	200
Нетъкан текстил	156	176
Фолио	85	99
Детайли и компоненти за системи, сонди, катетри, клампи и др.	91	117
Опаковъчни материали	68	88
Хартии	57	61
Други	161	167
	1,779	1,776

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Абонаментно поддържане	93	85
Такси за услуги	56	110
Консултации, обучения и одит услуги	36	19
Местни данъци и такси	33	41
Застраховки	20	22
Граждански договори	16	13
Поддръжка на сгради и оборудване	13	23
Ремонт на автомобили	8	13
Съобщения и комуникации	5	7
Медицинско обслужване	3	6
Куриерски услуги	3	4
	286	343

Начислените разходи за годината за одит по закон и други свързани с одита услуги са в размер на 17 х.лв. (2015 г.: 17 х.лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	879	907
Вноски по социалното осигуряване	157	162
Начислени суми за задължения към персонала при пенсиониране (Приложение № 20)	18	17
Начислени суми за неизползван платен отпуск	18	2
Социални разходи	11	1
	1,083	1,089

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Начислена обезценка на материални запаси	16	3
Представителни мероприятия	11	6
Командировки	10	5
Брак на материали и готова продукция	5	14
Алтернативни данъци	1	1
Други	3	1
	46	30

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ, НЕТНО

Към 31.12.2016 г. дружеството има отчетени разходи за лихви по заеми в размер на 14 х.лв. (31.12.2015 г.: 20 х.лв.) и финансови приходи /дивиденди/, в размер на 1 х. лв. (31.12.2015 г.: няма).

10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Отчет за всеобхватния доход	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Данъчна печалба/(загуба) за годината по данъчна декларация	90	(51)
Преоценъчен резерв	(12)	-
Данъчна печалба/(загуба) за годината	78	(51)
Текущ разход за данък върху печалбата за годината - 10% (2015 г.: 10 %)	8	-
Отсрочен данък върху печалбата от:		
Обратно проявление на временни разлики	10	(18)
Общо разход за данък върху печалбата, отчете в отчета за всеобхватния доход	18	(18)

Равнение на данъчния разход на данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Счетоводна печалба/(загуба) за годината	184	(179)
Данък върху печалбата – 10% (2015 г.: 10%)	18	(18)
От непризнати суми по данъчни декларации свързани с: увеличения – 4 х.лв. (2015 г.: 2 х.лв.)	-	-
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	18	(18)

Данъчните ефекти относно другите компоненти на всеобхватния доход са както следва:

	2016 BGN '000			2015 BGN '000		
	Стойност преди данък	Икономия от данък	Стойност нетно от Данък	Стойност преди данък	Икономия от данък	Стойност нетно от данък
Печалба от преценка на имоти, машини и оборудване	88	(9)	79	-	-	-
Последващи оценки на планове с дефинирани доходи	5	-	5	(7)	-	(7)
Друг всеобхватен доход за годината	93	(9)	84	(7)	-	(7)

11. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ

	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Преоценка на имоти, машини и оборудване		
<i>Печалби възникнали през годината</i>	88	-
<i>Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи</i>	5	(7)
<i>Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход</i>	(9)	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	84	(7)

12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земни и сгради BGN '000	Машини и съоръжения BGN '000	Транспортни средства BGN '000	Стопански инвентар BGN '000	Разходи за придобиване на ДМА BGN '000	Общо BGN '000
Отчетна стойност						
1 януари 2015	3,020	1,879	177	33	4	5,113
Придобити	-	1	-	-	17	18
Трансфер	-	7	-	-	(7)	-
Отписани	-	-	-	-	-	-
31 декември 2015	3,020	1,887	177	33	14	5,131
Придобити	-	5	45	1	20	71
Трансфер	-	19	-	-	(19)	-
Отписани	-	-	(7)	-	(3)	(10)
Ефект от преоценки	46	67	-	-	-	113
31 декември 2016	3,066	1,978	215	34	12	5,305
Натрупана амортизация						
1 януари 2015	344	1,471	134	26	-	1,975
Начислена амортизация за годината	45	155	17	2	-	219
Отписани	-	-	-	-	-	-
31 декември 2015	389	1,626	151	28	-	2,194
Начислена амортизация за годината	45	68	19	1	-	133
Ефект от преоценки	18	7	-	-	-	25
Отписани	-	-	(7)	-	-	(7)
31 декември 2016	452	1,701	163	29	-	2,345
Балансова стойност						
31 декември 2015	2,631	261	26	5	14	2,937
Балансова стойност						
31 декември 2016	2,614	277	52	5	12	2,960

Към 31.12.2016 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват земи на стойност 1,030 х. лв. (31.12.2016 г.: 1,030 х. лв.) и сгради с балансова стойност 1,584 х. лв. (31.12.2015 г.: 1,601 х. лв.).

Към 31.12.2016 г. в отчета за финансовото състояние на дружеството са включени дълготрайни материални активи, върху които са учредени тежести, като обезпечение по ползвани банкови заеми. Балансовата стойност на тези активи е в размер на 1,552 х. лв. (31.12.2015 г.: 1,572 х.лв.) .

Към 31.12.2016 г. е извършена преценка на имотите, машините и оборудването със съдействието на лицензиран оценител. (Приложение № 2.22.3)

Периодична преценка по справедлива стойност

Към 31.12.2016 г. е извършена преценка на имотите, машините и оборудването със съдействието на независими лицензирани оценители с цел определяне на справедливата стойност на активите, в съответствие с изискванията на МСФО13 и МСС16.

Ефектите от извършената преценка са отчетени както следва:

	<i>Земи</i>	<i>Сгради</i>	<i>Машини, съоръжения и оборудване</i>	<i>Други</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Преценка до справедлива стойност, отчетена в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход)	-	28	60	-	88
Общо	-	28	60	-	88

(а) Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на земи в регулация, находящи се в гр. Велико Търново, при които срокът за осъществяване на сделката е до 12 месеца, са преценени като входящи данни, използвани при техниката за оценяване, от ниво 2.

Оценките по справедлива стойност на останалите имоти, машини, съоръжения и оборудване са категоризирани йерархично като справедливи стойности на ниво 3.

Направената преценка на имотите, машините и оборудването е на неповтаряема (периодична, на пет години) база и се дължи на прилагането на модела на преоценената стойност по МСС 16.

Информация за справедливата стойност на имоти, машини и оборудване към 31.12.2016 г. и съответните нива в йерархията на справедливата стойност са представени в следната таблица:

<i>Групи активи</i>	<i>Ниво 2 BGN'000</i>	<i>Ниво 3 BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
<i>Сгради</i>	-	28	28
<i>Машини, съоръжения</i>	-	60	60
Общо		88	88

(б) Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на отделните групи от състава на имоти, машини и оборудване за 2016 г., както и използваните входящи данни:

Ниво 3		
Групи активи	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни и количествени параметри
	<i>а.Разходен подход</i>	
	Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива - метод на амортизирана възстановителна стойност - на база съчетано прилагане на следните техники:	* Инфлационен индекс на цените в зависимост от периода между момента на въвеждане на актива в експлоатация и текущия момент на оценка *Индекс на цените в сектор Строителство на база данни от НСИ – 1,44 % * Индекс на пазарните цени на производствено - складови и обслужващи обекти – (-1,20%)
	1) Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база индексирани историческа стойност на актива;	*Теглово съотношение между използваните техники индивидуално за всеки актив, съобразно преценката за надеждност на използваните сравнителни данни и спецификата на актива
	2) Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база текущи разходи за създаване или подмяна.	* Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози
Сгради		
	<i>а.Разходен подход</i>	
	Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива - метод на амортизирана възстановителна стойност	*Инфлационен индекс по данни на Евростат в зависимост от периода между момента на въвеждане на актива в експлоатация и текущия момент на оценка
Машини, съоръжения, оборудване и други активи	Оценъчна техника: Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база индексирани историческа стойност на актива или коригирана сравнителна стойност на база пазарни аналози	*Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози на съответния тип машини и съоръжения.

13. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите на разположение и за продажба представляват 0.28 % от капитала на ОЗОФ “Доверие” АД и са на стойност 15 х.лв.

14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали	643	709
Готова продукция	408	779
Незавършено производство и полуфабрикати	130	197
Стоки	47	83
	1,228	1,768

Материалите по видове са както следва:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основни материали	624	692
Резервни части	8	8
Спомагателни материали	8	4
Други	3	5
	643	709

Основните материали по видове са както следва:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Полипропилен, полиетилен, полистирол, полиамид, PVC, добавка за ПЕНН, вкл. млян и прегранулиран материал	242	231
Игли	216	247
Детайли за системи, катетри, сонди, клампи, спекулуми	51	69
Фолио	17	41
Нетъкан текстил	25	26
Опаковачни материали	15	19
Други	58	59
	624	692

Наличната <i>продукция</i> към 31 декември представлява:	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Бласови изделия	173	199
Спринцовки	108	356
Системи, сонди, катетри	81	116
Игли	17	56
Уринаторни торби	10	39
Хирургически облекла	19	13
	408	779

<i>Незавършеното производство</i> към 31 декември включва:	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Спринцовки	70	116
Системи, сонди, катетри	21	28
Бласови изделия	30	35
Хирургически облекла	5	5
Уринаторни торби	4	9
Игли	-	4
	130	197

15. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	292	476
Обезценка на несъбираеми вземания	(20)	(100)
	272	376
Предоставени аванси на доставчици	179	46
	451	422

Към 31.12.2016 г. вземанията от клиенти са в лева в размер на 266 х.лв. (31.12.2015 г.: 343 х.лв.) и в евро в размер на 6 х.лв. (31.12.2015 г.: 33х.лв.). Същите са свързани основно с продажба на готова продукция и услуги.

Предоставените към 31.12.2016 г. аванси на доставчици са в евро и лева и са за покупка на материали, оборудване и ваучери. (31.12.2015 г.: в долари и лева.)

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 60 до 180 дни. Дружеството е определило период от 180 дни общо, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка.

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Възрастовата структура на непаяжилите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
от 1 до 30 дни	137	146
от 31 до 90 дни	119	158
от 91 до 180 дни	10	33
	266	337

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
от 180 до 360 дни	-	5
	-	5

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
над 360 дни	26	134
Обезценка	(20)	(100)
	6	34

Движение на коректива за обезценка

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на годината	100	54
Отчетени обезценки	-	46
Отписана обезценка	(1)	-
Възстановени обезценки	(79)	-
Салдо в края годината	20	100

16. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Съдебни и присъдени вземания	14	17
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(11)	(11)
	<u>3</u>	<u>6</u>
Предплатени разходи	13	7
Вземане по финансиране за електроенергия	23	-
Корпоративен данък (данък върху печалбата)	-	6
Други	<u>6</u>	<u>5</u>
	<u>45</u>	<u>24</u>

Предплатените разходи включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Контролни одити	6	-
Застраховки	4	5
Абонаменти	1	2
Други	<u>2</u>	<u>-</u>
	<u>13</u>	<u>7</u>

17. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Парични средства в каса	2	2
Парични средства в разплащателни сметки	<u>172</u>	<u>8</u>
	<u>174</u>	<u>10</u>

Паричните средства в каса са в лева. Паричните средства в разплащателни сметки са в лева и евро.

Средните лихвени равнища по разплащателните сметки на дружеството са 0.1 % за сметки в лева на годишна база.

18. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал и премиен резерв

Към 31.12.2016 г. регистрираният акционерен капитал на Момина крепост АД възлиза на 1,691 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,691 х.лв), разпределен в 1,691,184 броя напълно платени обикновени акции.

Премийният резерв в размер на 10 х.лв. представлява разликата между номиналната и емисионната цена на акция при увеличението на акционерния капитал на дружеството през 1998 г.

Акциите са обикновени, поименни, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял.

Резервите на дружеството са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Законови резерви	188	188
Преоценъчен резерв - имоти, машини и оборудване	1,457	1,378
Допълнителни резерви	762	762
Неразпределена печалба	915	744
	3,322	3,072

Законовите резерви в размер на 188 х.лв. са формирани от разпределение на печалбата и включват изцяло сумите за фонд "Резервен".

Преоценъчният резерв - за имоти, машини и оборудване в размер на 1,457 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,378 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите и машините и оборудването и техните справедливи стойности към датите на съответните редовни преоценки.

<i>Преоценъчен резерв</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари	1,378	1,378
Ефект от преоценка на имоти, машини и оборудване	79	-
Салдо на 31 декември	1,457	1,378

Допълнителните резерви в размер на 762 х.лв. (31.12.2015 г.: 762 х.лв.) са формирани от разпределение на печалби от предходни периоди по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за разпределение на дивиденди, както и за увеличение на основния капитал и за покриване на загуби.

<i>Неразпределена печалба</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари	744	912
Призната актюерска загуба	5	(7)
Нетна печалба(загуба) за годината	166	(161)
Салдо на 31 декември	915	744

Нетна печалба на акция

	2016	2015
Средно претеглен брой акции	1,691,184	1,691,184
Печалба/(загуба) за годината (BGN'000)	166	(161)
Нетна печалба на акция (BGN)	0.10	(0.10)

19. ПАСИВИ ПО ОТСТРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>Данък</i>
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, машини и оборудване	2,296	(230)	2,230	(223)
<i>в т.ч. преоценъчен резерв</i>	<i>1,651</i>	<i>(165)</i>	<i>1,575</i>	<i>(158)</i>
Общо пасиви по отсрочени данъци	2,296	(230)	2,230	(223)
Начисления по задължения към персонал	113	12	100	10
Обезценка на материални запаси	33	3	33	3
Обезценка на вземания	31	3	112	12
Загуба за пренасяне	-	-	51	5
Общо активи по отсрочени данъци	177	18	296	30
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата (пасиви)	2,119	(212)	1,934	(193)

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи

	<i>Салдо на 1 януари 2016</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Салдо на 31 декември 2016</i>
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, машини и оборудване	(223)	2	(9)	(230)
Обезценка на вземания	12	(9)	-	3
Начисления по задължения към персонал	10	2	-	12
Обезценка на материални запаси	3	-	-	3
Загуба за пренасяне	5	(5)	-	-
Общо	(193)	(10)	(9)	(212)

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2015</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(236)	13	-	(223)
Начисления по задължения към персонал	11	(1)	-	10
Обезценка на вземания	10	2	-	12
Обезценка на материални запаси	4	(1)	-	3
Загуба за пренасяне	-	5	-	5
Общо	(211)	18	-	(193)

20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи..

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>2016 BGN'000</i>	<i>2015 BGN'000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	110	115
Разход за текущ стаж	14	14
Разход за лихви	4	4
Извършени плащания	(24)	(30)
Ефекти от последващи оценки, в т.ч.:	(6)	7
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	-	7
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	98	110

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2016 г. са направени следните основни актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 2.5 % (2015 г.: 2.8 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10- годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 3 % годишен ръст за 2017 г. спрямо 2016 г., 3 % годишен ръст за 2018 г. спрямо 2017 г. и по 3% за годините след 2019 г. (2015 г.: за 2016 г. в размер на 3% годишен ръст спрямо 2015 г., 3 % годишен ръст за 2017 г. и от 2018 г. с 3% предходния отчетен период);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2013 г. - 2015 г. (2015 г.: 2012 г. - 2014 г.);
- темп на текучество – между 0 и 9 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2015 г.: между 0 и 9 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектът от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране е както следва:

<i>Изменение на ръста на заплатите</i>	<i>Увеличение с 1 % BGN '000</i>	<i>Намаление с 1 % BGN '000</i>
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2016 г.	1	(1)
Увеличение/(намаление) на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г.	5	(5)

<i>Изменение на лихвения процент</i>	<i>Увеличение с 1 % BGN '000</i>	<i>Намаление с 1 % BGN '000</i>
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2016 г.	-	-
Увеличение/(намаление) на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г.	(5)	5

<i>Изменение на процента на текучество</i>	<i>Увеличение с 1 %</i>	<i>Намаление с 1 %</i>
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2016 г.	(1)	1
Увеличение/(намаление) на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г.	(5)	6

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 6 години.

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2016 г. задължения по финансов лизинг са по договор за придобиване на транспортно средство. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

	<i>31.12.2016 BGN '000</i>	<i>31.12.2015 BGN '000</i>
<i>Срок</i>		
До една година	7	-
Над една година	25	-
Общо	32	-

22. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици	123	83
Получени аванси	-	7
	123	90

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици от чужбина	-	7
Задължения към доставчици от страната	123	83
	123	90

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. Валутните задължения са евро.

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни.

23. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Дружеството ползва краткосрочен банков заем при следните условия:

Договорен размер:	500 х. лв.
Дата на отпускане:	02.09.2008 г.
Дата на револвиране:	09.08.2016 г.
Лихвен процент:	3 мес.SOFIBOR + 3.8%, min 3,95%
Падеж:	20.09.2017 г.
Обезпечение:	залог на дълготрайни материални активи
Цел на кредита:	оборотни средства
Салдо към 31.12.2016 г:	- (31.12.2015 г.: 70 х.лв.)

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Задължения към персонала, в т.ч.:	72	51
текущи задължения	54	51
начисления за неползвани компенсирани отпуски	18	-
Задължения по социалното осигуряване	23	21
	95	72

25. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Данъчни задължения	17	11
Задължения за ДДС	11	10
	28	21

До датата на издаване на настоящия отчет в дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- по ДДС – до 31.10.2006 г.
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2005 г.
- Национален осигурителен институт – 31.10.2006 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

26. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база производство на основни групи продукти.

Сегментни приходи,
разходи и резултати:

	Медицински изделия		Бласови изделия		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Приход на сегмента	2,840	2,753	1,296	1,102	4,136	3,885
Себестойност на продажбите	(2,358)	(2,327)	(909)	(832)	(3,267)	(3,159)
Брутен марж на продажбите	482	426	387	270	869	696
Други доходи	35	35	9	7	44	42
Разходи по администрирането на производството	(506)	(692)	(240)	(212)	(746)	(904)
Печалба/(загуба) на сегмента преди лихви и данъци	11	(231)	156	65	167	(166)
Общи за предприятието оперативни доходи от дейността	-	-	-	-	84	37
Общи за предприятието оперативни разходи от дейността	-	-	-	-	(54)	(30)
Печалба/(загуба) от оперативната дейност	-	-	-	-	197	(159)
Финансови (разходи), приходи, нетно	-	-	-	-	(13)	(20)
Печалба/(загуба) преди данъци върху печалбата	-	-	-	-	184	(179)
Разход/(икономия) от данък върху печалбата	-	-	-	-	(18)	18
Печалба/(загуба) за годината	-	-	-	-	166	(161)

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Активите и пасивите по сегменти включват:

	<i>Медицински изделия</i>		<i>Бласови изделия</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Дълготрайни активи	1,489	1,453	246	212	1,735	1,665
Материални запаси	899	1,462	313	288	1,212	1,750
Вземания от свързани предприятия	739	203	-	-	739	203
Търговски вземания	296	244	144	130	440	374
Активи на сегмента	3,423	3,362	703	630	4,126	3,992
Неразпределени активи					1,486	1,387
Общо активи					5,612	5,379
Задължения към персонала	32	34	5	5	37	39
Търговски задължения	33	20	65	48	98	68
Пасиви на сегмента	65	54	70	53	135	107
Неразпределени пасиви					454	499
Общо пасиви					589	606

	<i>Медицински изделия</i>		<i>Бласови изделия</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Капиталови разходи	3	8	8	9	11	17
Амортизация в т.ч.:					133	219
<i>по сегменти</i>	60	147	21	22	81	169
<i>обща за предприятието</i>					52	50

Приходите от продажби на продукцията на дружеството според местонахождението на клиентите са както следва:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
България	3,092	3,230
Европа	1,044	625
	4,136	3,855

27. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Структурата на финансовите активи и пасиви на дружеството към 31 декември е посочена по-долу. Тя включва следните категории финансови инструменти:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Финансови активи		
Финансови активи на разположение и за продажба	15	15
Вземания, в т.ч.	1,043	590
<i>Вземания от свързани предприятия</i>	739	203
<i>Търговски вземания</i>	272	376
<i>Други вземания</i>	9	11
Парични средства и парични еквиваленти	174	10
Общо финансови активи	1,209	615
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност, в т.ч.:		
<i>Банкови заеми</i>	-	70
<i>Търговски заеми от свързани предприятия</i>	1	50
<i>Търговски и други задължения</i>	155	90
Общо финансови пасиви	156	210

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привличения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от управлението на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Дружеството не е изложено на валутен риск, защото почти изцяло всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото еврото е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

31 декември 2016

	EUR BGN '000	BGN BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	-	15	15
Кредити и вземания	567	453	1,020
Парични средства и парични еквиваленти	1	173	174
Общо финансови активи	568	641	1,209
Заеми от свързани лица	-	1	1
Търговски и други задължения	-	155	155
Общо финансови пасиви	-	156	156

31 декември 2015

	EUR BGN'000	BGN BGN'000	Общо BGN'000
Финансови активи на разположение и за продажба	-	15	15
Кредити и вземания	171	419	590
Парични средства и парични еквиваленти	8	2	10
Общо финансови активи	179	436	615
Банкови заеми	-	70	70
Заеми от свързани лица	-	50	50
Търговски и други задължения	7	83	90
Общо финансови пасиви	7	203	210

Ценови риск

Дружеството е изложено на ценови риск от евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите. За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика.

Същевременно, то не е изложено на ценови риск на ценни книжа, доколкото сделки с този тип активи не е в обхвата на дейността му.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор и главния счетоводител. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на дружеството.

Също така ръководството на дружеството текущо наблюдава и регулира формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти, а при формиране на такава от свързани лица - тя се управлява и от ръководството на компанията-майка.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. Съществено влияние върху ликвидността на дружеството може да окаже изменението на курса на долара във връзка с доларовите позиции на украинския пазар и динамиката на пазара, ако се отклони от прогнозните очаквания. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансовото състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2016

	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	-	-	-	-	-	-
Търговски заеми	-	-	-	1	-	1
Търговски и други задължения	124	1	2	4	29	160
Общо пасиви	124	1	2	5	29	161

31 декември 2015

	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	-	-	-	74	-	74
Търговски заеми	-	-	-	53	-	53
Търговски и други задължения	90	-	-	-	-	90
Общо пасиви	90	-	-	127	-	217

Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Измерва се ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

<i>31 декември 2016</i>	безлихвени BGN '000	с плаващ лихвен % BGN '000	с фиксиран лихвен % BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	15	-	-	15
Кредити и вземания	1,020	-	-	1,020
Парични средства и парични еквиваленти	2	-	172	174
Общо финансови активи	1,037	-	172	1,209
Заеми от свързани предприятия	-	-	1	1
Търговски и други задължения	123	-	32	155
Общо финансови пасиви	123	-	33	156

	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>31 декември 2015</i>				
Финансови активи на разположение и за продажба	15	-	-	15
Кредити и вземания	590	-	-	590
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	10	10
Общо финансови активи	605	-	10	615
Банкови заеми	-	70	-	70
Заеми от свързани предприятия	-	-	50	50
Търговски и други задължения	90	-	-	90
Общо финансови пасиви	90	70	50	210

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задължнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансово състояние и

паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал. В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала към 31 декември:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Общо дългов капитал, в т.ч:	156	210
<i>Заеми от банки</i>	-	70
<i>Търговски заеми</i>	1	50
<i>Търговски задължения</i>	155	90
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	174	10
Нетен дългов капитал	(18)	200
Общо собствен капитал	5,023	4,773
Общо капитал	5,005	4,973
Съотношение на задлъжнялост	(0.36)%	4.02%

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден пазар. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчно обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

28. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Софарма АД	Компания-майка	2015 г.и 2016 г.
Телекомплект Инвест АД	Дружество – основен акционер в компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Донев Инвестмънтс ходлинг АД	Дружество – основен акционер в компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Софарма Трейдинг АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Софарма Поланд ООД Полша	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Биофарм инженеринг АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
ВитаминаАД, Украйна	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Иванчич и синове ООД, Сърбия	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и до 09.05.2016 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Бриз ООД, Латвия	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Софарма Варшава ООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Софарма Украйна ЕООД, Украйна	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Табина ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
ЗАО Интерфарм, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Бризфарм СООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Виватон плюс ООО, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Фармацевт плюс ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
УАБ ТБС Фарма, Литва	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Вестфарм ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Алеан ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
ООО НПК Биотест, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г. и до 26.08.2016 г.
ООО НПК Биотест, Беларус	Асоциирано дружество на компанията-майка	от 27.08.2016 г.
ОДО БелАгроМед, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
БООО СпецАфармация, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Мед-дент ООО, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Белерофон ООО, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Софарма Казахстан ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2015 г.и 2016 г.
Медика АД	Асоциирано дружество на компанията-майка	до 25.10.2015 г
Медика АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 26.10.2015 г и 2016 г.
Медика Здраве ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка,	от 26.10.2015 г. и 2016 г.
Медика Болканс ЕООД – в ликвидация	Дъщерно дружество на компанията-майка,	от 26.10.2015 г. до 24.08.2016 г.
Аленфарм-плюс ОДО, Беларус	Асоциирано дружество на компанията-майка	от 18.02.2015 г.до 08.07.2015 г.

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Аленфарм-плюс ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 09.07.2015 г. и 2016 г.
СалюсЛайн ОДО, Беларус	Асоциирано дружество на компанията-майка	от 19.02.2015 г. и 2016 г.
Мобил Лайн ООО, Беларус	Асоциирано дружество на компанията-майка	от 20.02.2015 г. до 15.02.2016 г.
Мобил Лайн ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 16.02.2016 г.
ГаленаФарм ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 20.02.2015 г.
Меджел ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 18.02.2015 г. и 2016 г.
Данафарм ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 20.02.2015 г. и 2016 г.
Софармаси ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 19.01.2015 г. и 2016 г.
Софарма Трейдинг Белград	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 05.06.2015 г. и 2016 г.
Софармаси 2 ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 17.06.2015 г. и 2016 г.
Софармаси 3 ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 02.12.2015 г. и 2016 г.
Софармаси 4 ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 29.02.2016 г.
Софармаси 5 ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 01.03.2016 г.
Софармаси 6 ЕООД/Фарма Онлайн ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 03.12.2015 г. и 2016 г.
НПФК Аренс, ООО, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка	от 01.12.2015 г. и 2016 г.
Ивем и К ООО, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка	от 01.12.2015 г. и 2016 г.
Здоровей ООО, Беларус	Асоциирано дружество на компанията-майка	от 09.12.2015 г. и 2016 г.
Фарматея ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 30.11.2015 г. и 2016 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер на компанията-майка	2015 г. и 2016 г.
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер на компанията-майка	2015 г. и 2016 г.
Елфарма АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г. и 2016 г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал на компанията – майка	2015 г. и 2016 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г. и 2016 г.
ДОХ група	Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	2015 г. и 2016 г.
ДОХ АД	Асоциирано дружество	от 31.12.2016 г.

<i>Доставки от свързани лица:</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
<i>Доставки на услуги от:</i>		
ДОХ Група	13	15
	13	15
<i>Продажби на свързани лица</i>		
<i>Продажби на готова продукция , стоки,ДА и услуги за:</i>		
ООО Софарма Украйна	839	278
Софарма Трейдинг АД	463	570
Софарма АД	17	76
Медика АД	3	3
ОАО Витамини	-	169
	1,322	1,096

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

<i>Вземания на свързани лица</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
ООО Софарма Украйна	561	138
Софарма Трейдинг АД	177	65
Медика АД	1	-
	739	203

Вземанията са текущи в лева и евро и са свързани с продажба на продукция.

Дружеството ползва краткосрочен заем от Софарма АД при следните условия:

Договорен размер:	600 х. лв.
Дата на отпускане:	02.09.2011 г.
Дата на анекс:	01.12.2016 г.
Лихвен процент:	3,5 %
Падеж:	31.12.2017 г.
Обезпечение:	Запис на заповед
Цел на кредита:	Оборотни средства
Салдо към 31.12.2016 г:	1 х.лв. (31.12.2015 г.: 50 х.лв.)

Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Съставът на ключовия управленски персонал е представен в Приложение № 1.1.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват заплати и други краткосрочни доходи в размер на 54 х.лв. към 31.12.2016 г. (31.12.2015 г.: 48 х.лв.).